

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การศึกษาต้นทุนต่อหน่วยการบริการของโรงพยาบาลแม่ลาว
อำเภอแม่ลาว จังหวัด เชียงราย

ชื่อผู้เขียน นายพีชญ์กันย์ เผ่าวัฒนา

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูศรี เที้ยศิริเพชร	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวรรณา เล้าหะวิสุทธิ	กรรมการ
อาจารย์โรจนา ธรรมจินดา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนต่อหน่วยการบริการ โรงพยาบาลแม่ลาว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ในปีงบประมาณ 2544 โดยศึกษาข้อมูลแบบย้อนหลัง รวบรวมข้อมูลจากรายงานและการบันทึกบัญชี สถิติงานต่างๆ และการสัมภาษณ์ผู้บริหารงานของโรงพยาบาลแม่ลาว

การคำนวณต้นทุนต่อหน่วยการบริการมีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้ (1) แบ่งหน่วยงานต่างๆ ของโรงพยาบาลแม่ลาว ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ หน่วยงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หน่วยงานที่สนับสนุนหน่วยงานที่ก่อให้เกิดรายได้ และหน่วยงานที่ก่อให้เกิดรายได้ (2) รวบรวมต้นทุนทางตรงของแต่ละหน่วยงาน ประกอบด้วย ต้นทุนค่าวัสดุ ได้แก่ วัสดุบริหาร เวชภัณฑ์ยา วัสดุการแพทย์ วัสดุทันตกรรม และวัสดุชั้นสูง ต้นทุนค่าแรงงาน ได้แก่ เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง ค่าเช่าบ้าน เงินช่วยบุตร เงินเบี้ยเลี้ยงเหมาจ่าย เงินเพิ่มพิเศษสำหรับแพทย์ ทันตแพทย์ และเภสัชกร ที่ไม่ทำเวชปฏิบัติส่วนตัว ค่ารักษาพยาบาล ค่าศึกษาบุตร และค่าปฏิบัติงานนอกเวลา และต้นทุนในการให้บริการอื่นๆ ได้แก่ ค่าสาธารณูปโภค ค่าใช้สอย ค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์ และค่าเสื่อมราคาสั่งก่อสร้าง (3) กำหนดเกณฑ์ในการปันส่วนต้นทุนที่เหมาะสม ของหน่วยงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และหน่วยงานที่สนับสนุนหน่วยงานที่ก่อให้เกิดรายได้ (4) ปันส่วนต้นทุนของหน่วยงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และหน่วยงานที่สนับสนุนหน่วยงานที่ก่อให้เกิดรายได้ เพื่อเป็นต้นทุนทางอ้อมของหน่วยงานที่ก่อให้เกิดรายได้ โดยใช้วิธีการปันส่วนแบบพิชคณิตเส้นตรง (5) คำนวณต้นทุนรวมของหน่วยงานที่ก่อให้เกิด

รายได้ ประกอบด้วย ต้นทุนทางตรง และต้นทุนทางอ้อมที่ได้รับจากการปันส่วน (6) จำนวนต้นทุนต่อหน่วยบริการ โดยนำต้นทุนรวมหารด้วยจำนวนการบริการของแต่ละหน่วยงานที่ก่อให้เกิดรายได้

ผลการศึกษาด้านต้นทุนต่อหน่วยการบริการของหน่วยงานที่ก่อให้เกิดรายได้ ของโรงพยาบาลแม่ลาว เป็นดังนี้ ต้นทุนต่อหน่วยการบริการของฝ่ายทันตกรรมเท่ากับ 382.92 บาทต่อราย ฝ่ายส่งเสริมและป้องกันโรคเท่ากับ 530.54 บาทต่อราย ฝ่ายสุขภาพภิบาลเท่ากับ 278.53 บาทต่อราย แผนกผู้ป่วยในเท่ากับ 2,165.94 บาทต่อราย แผนกผู้ป่วยนอกเท่ากับ 1,027.58 บาทต่อวันนอน แผนกผู้ป่วยนอกเท่ากับ 250.32 บาทต่อราย แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินเท่ากับ 162.64 บาทต่อราย และแผนกเวชกรรมฟื้นฟูเท่ากับ 324.84 บาทต่อราย

การศึกษาดังนี้สามารถใช้ในการวางแผนนโยบายและบริหารงานโรงพยาบาลแม่ลาว และเป็นแนวทางในการศึกษาด้านต้นทุนต่อหน่วยการบริการของโรงพยาบาลอื่น นอกจากนี้การศึกษาดังนี้ถึงรายได้ที่เรียกเก็บได้จริงควบคู่ไปกับต้นทุนของแต่ละหน่วยงานที่ก่อให้เกิดรายได้ จะเป็นประโยชน์ต่อโรงพยาบาลมากขึ้น อีกทั้งในปัจจุบันโรงพยาบาลของรัฐบาลมีการปรับปรุงรูปแบบในการดำเนินงาน ดังนั้นการศึกษาด้านต้นทุนของโรงพยาบาลต้องมีการปรับปรุงรูปแบบในการศึกษาให้เหมาะสม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสามารถนำไปใช้งานให้เกิดประโยชน์ได้

Independent Study Title	The Study of Unit Cost of Services in Mae Lao Hospital, Amphoe Mae Lao, Changwat Chiang Rai.	
Author	Mr. Pitchakan Paowattana	
M.B.A.		
Examining Committee	Assistant Professor Chusri Taesiripet	Chairman
	Assistant Professor Suvanna Laohavisudhi	Member
	Lecturer Rojana Thammajinda	Member

Abstract

The objective of this independent study was to study unit cost of services in Mae Lao Hospital, Amphoe Mae Lao, Changwat Chiangrai in the fiscal year 2001. This study was designed as a retrospective descriptive study. Data was collected from accounting reports, statistical reports and interviews with the management team of Mae Lao Hospital.

The study of unit cost of service process consisted of (1) Divided up sections of Mae Lao Hospital into 3 types; non-revenue section, supported revenue section and revenue section (2) Direct cost of each section was calculated by material costs, labor costs and overhead costs. Material costs : management materials, medication costs, medical instruments, dental instruments and x-ray & lab instruments. Labor costs : salary, position fee, house rental, child support money, allowances, extra money for doctors, dentists, pharmacists who have no clinic, remedy cost, school fees, and over time costs. Overhead costs : utility costs, sundry expenses and depreciation of properties. (3) Specified appropriate allocation criteria of non-revenue section and supported revenue section (4) Allocated costs of non-revenue section and supported revenue section to be the indirect cost of revenue section by linear algebra method. (5) Calculated full cost for each revenue section; combined direct cost and allocated indirect cost (6) Calculated unit cost of services of revenue sections; full costs divided by the number of services for each revenue section.

The results showed that the unit cost of services of revenue sections in Mae Lao Hospital in the dental division, health promotion and health prevention division, sanitary division, in-patient department (for in-patients and day patients), emergency department and rehabilitation

department were 382.92 baht per visit, 530.54 baht per visit, 278.53 baht per visit, 2,165.94 baht per visit or 1,027.58 baht per admission, 250.32 baht per visit, 162.64 baht per visit and 324.84 baht per visit, respectively.

These results could be applied for management of Mae Lao Hospital as well as an example of unit cost of services for other hospitals to study. It would be most benefit if study was conducted as a parallel study between revenue and cost of each revenue section. Now government hospital management system has been changed, so the hospital cost study need to be updated to an appropriated method in order to receive the correct data to be analyzed and to put the information to used.

มหาวิทยาลัย
Chiang Mai University